

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหาการวิจัย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555–2559) ได้จัดทำขึ้นในช่วงเวลาที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับสถานการณ์ทางสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรงกว่าช่วงที่ผ่านมา ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-9 สังคมไทยได้อัญเชิญหลัก"ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง" ไปประยุกต์ใช้อย่างกว้างขวางในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปัจเจก ครอบครัวชุมชน สังคม จนถึงระดับประเทศ ซึ่งได้มีส่วนเสริมสร้างภูมิคุ้มกันและช่วยให้สังคมไทยสามารถยืนหยัดอยู่ได้อย่างมั่นคงท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ทุกภาคส่วนในสังคมไทยเห็นพ้องร่วมกันน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นปรัชญานำทางในการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่องเพื่อบูชาให้เกิดภูมิคุ้มกันและมีการบริหารจัดการความเสี่ยงอย่างเหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ในการจัดทำแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ครั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ทั้งในระดับชุมชน ระดับภาค และระดับประเทศในทุกขั้นตอนของแผนฯ อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง เพื่อร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์และทิศทางการพัฒนาประเทศ รวมทั้งร่วมจัดทำรายละเอียดยุทธศาสตร์ของแผนฯ เพื่อบูชา "สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง"

การพัฒนาประเทศในระยะแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 จึงเป็นการนำภูมิคุ้มกันที่มีอยู่พร้อมทั้งเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมคน สังคม และระบบเศรษฐกิจของประเทศให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพ มีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร และได้รับประโยชน์จากการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างเป็นธรรม รวมทั้งสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจด้วยฐานความรู้ เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์ บนพื้นฐานการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ขณะเดียวกันยังจำเป็นต้องบริหารจัดการแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการพัฒนาพื้นที่การกิจ และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในสังคมไทย ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืน ของสังคมไทยตาม

การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกปัจจุบันได้ก้าวสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารที่ประชาชนทั่วโลกสามารถติดต่อสื่อสารถึงกันได้อย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดผลกระทบต่อปัจจัยในการพัฒนาประเทศด้านต่างๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมากมาย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวัฒนธรรม เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ประเทศต่างๆ ในโลกที่กำลังพัฒนานั้นล้วนแล้วแต่อยากเป็นประเทศที่เจริญแล้วทั้งสิ้น ประเทศไทยจึงต้องปรับเปลี่ยนวิธีการและกระบวนการในการบริหารงานเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศไทยให้เท่าทันต่ออารยประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการพัฒนาด้านการศึกษา ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเยาวชน ดังนั้น การศึกษาเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งที่จะนำมาสู่การพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าได้ในทุกด้าน ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการพัฒนาพื้นฐานคุณภาพชีวิตเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559)

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีคุณค่า และมีความสำคัญยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ แต่ในการที่จะพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้นั้น ย่อมมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาทรัพยากรมนุษย์เสียก่อนเป็นเบื้องต้น ในการนี้วิธีการหนึ่งอันเป็นที่ยอมรับกันอยู่ทั่วไปก็คือ วิธีการทางการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศอย่างรวดเร็ว ซึ่งความเจริญเติบโตดังกล่าวได้ก่อให้เกิดทั้งผลดีและผลเสียให้แก่มนุษย์ ประกอบกับประเทศไทยกำลังพัฒนาทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และเทคโนโลยีใหม่ๆ ทำให้สภาพชีวิตและสังคมไทยมีความซับซ้อนมากขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องเร่งดำเนินการเพื่อพัฒนาความรู้ ความสามารถของประชาชน โดยการยกระดับการศึกษาขึ้นพื้นฐานของคนในชาติให้สูงขึ้นเป็นลำดับ

ดังนั้น การจัดการศึกษาที่ดีต้องให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นรากฐานอันสำคัญในการสร้างสรรค์ความเจริญ และแก้ไขปัญหาดต่างๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่างๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ เป็นการบรรลุจุดมุ่งหมายตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้บัญญัติไว้ในหมวดที่ 4 มาตรา 22 ความว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักการว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่ามีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ แสดงให้เห็นว่าการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญในการที่จะพัฒนาคนให้มีความรู้ความสามารถ และเป็นจุดหมายไปสู่การพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า

การจัดการศึกษาของประเทศไทยตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดให้มีการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดความสมดุลทั้งทางด้านพัฒนาการทางสมองและพหุปัญญา ประกอบไปด้วย การเรียนรู้เกี่ยวกับสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ได้แก่ ภาษาไทย คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สุขศึกษาและพลศึกษา ศิลปะ การงานอาชีพและเทคโนโลยี และภาษาต่างประเทศ และมีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตามศักยภาพเพื่อความ เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ซึ่งกิจกรรมแนะแนวเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้เรียน รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้ง ทางด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังช่วยให้ครูรู้จักและ เข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือและให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนา ผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังกล่าวได้ถูกจัดให้เป็นหลักในการพัฒนาคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของนักเรียน โดยมีการจัดเวลาให้กับการจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และ กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ปีละ 360 ชั่วโมง โดยมีเกณฑ์ประเมินเพื่อการเลื่อนชั้นที่ต้อง ได้รับการประเมิน "ผ่าน" ในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงจะเลื่อนชั้นได้ เห็นได้ว่ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะกิจกรรมแนะแนวมีข้อกำหนดที่บัญญัติไว้ในหลักสูตรในเรื่องการจัดเวลาเรียนให้ นักเรียนเฉลี่ย 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ แต่ในสภาพการดำเนินงานในสถานการณ์การจัดการศึกษาของ ประเทศ ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงมีมาตรการกำหนดให้ทุกโรงเรียนจัดกิจกรรมเพื่อสร้างเสริม คุณลักษณะที่ต้องการตามวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพของการศึกษา และกิจกรรมสำคัญที่จะ ขาดเสียไม่ได้คือ การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียน ซึ่งถ้าพิจารณาจากหลักสูตรและคุณลักษณะ ของนักเรียนที่พึงประสงค์ตลอดจนโครงสร้างของหลักสูตร จะเห็นว่าสอดคล้องกับหลักการและ วัตถุประสงค์ของการแนะแนวเป็นอย่างยิ่ง เช่น ช่วยให้เกิดและเยาวชนรู้จักและเข้าใจตนเองอย่าง ลึกซึ้งในทุกด้าน รู้จักโลกทางการศึกษา โลกของงานอาชีพ และสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างดี รู้จักพัฒนา หรือสามารถนำศักยภาพและความสามารถที่มีอยู่มาใช้ให้เป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและผู้อื่น รู้จัก ช่วยตนเอง รู้จักเลือกและตัดสินใจอย่างฉลาดที่จะนำวิชาการต่างๆมาใช้ในการวางแผนชีวิตและ แก้ปัญหาต่างๆด้วยตนเอง รวมทั้งการปรับปรุงตนให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข การบริการแนะ แนวมีจำเป็นสำหรับทุกโรงเรียน เพราะเด็กทุกคนที่มาโรงเรียนนอกจากมุ่งหวังรับประสบการณ์ แห่งการเรียนรู้ในวิชาการต่างๆ ตามที่หลักสูตรกำหนดและตามที่โรงเรียนจัดให้แล้ว เด็กยังมีปัญหา และความต้องการต่างๆไม่เหมือนกัน โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นวัยที่ กำลังก้าวสู่ช่วงวัยรุ่น มักมีปัญหาคับข้องใจเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์

ช่วยให้นักเรียนรู้จักตนเองอย่างแท้จริง รู้ขอบเขตความสามารถ เป็นตัวของตัวเอง กล้าเผชิญความจริง ยอมรับในส่วนบกพร่องของตนและพร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงตนเองให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาการของเด็ก การบริการแนะแนวจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในทุกองค์กร เพราะงานแนะแนวเป็นกระบวนการช่วยนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เจริญงอกงามเหมาะสมกับความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ซึ่งมีความสำเร็จ ความสุขของชีวิตเป็นจุดหมาย (กันยา สุวรรณแสง, 2545) ซึ่งสถานศึกษาจำเป็นต้องจัดบริการแนะแนวเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ และประกอบอาชีพ ตาม โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต ภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้เชิงพหุปัญญาและสร้างสรรค์สัมพันธภาพที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษา ด้านชีวิต การศึกษาต่อ และการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, 2551) จึงเห็นได้ว่า วิชากิจกรรมแนะแนวเป็นวิชาสำคัญ วิชาหนึ่งที่ช่วยเสริมหลักสูตรให้บรรลุจุดประสงค์ยิ่งขึ้น โดยเฉพาะนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งจะต้องศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาต่อไป ถ้าได้รับการแนะแนวที่ดีก็จะสามารถค้นพบความถนัดของตนเองได้ถูกต้อง และเลือกเรียนในสาขาที่ตนถนัดได้เพื่อไปสู่การมีงานทำ ซึ่งหน้าที่ของการแนะแนวที่สำคัญมี 3 ประการ คือ

1. ช่วยแก้ไขและเพิ่มพูนส่วนที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน
2. ช่วยป้องกันหรือช่วยปรับปรุงส่งเสริมให้ดีขึ้น
3. ช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการไปในทางที่ถูกต้องและให้การพัฒนานั้นเป็นไป

โดยสะดวก

ด้วยเหตุผลข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนกิจกรรมแนะแนวในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อที่จะได้นำผลจากการศึกษาค้นคว้ามาเป็นแนวทางในการจัดรูปแบบที่เหมาะสม เพื่อพัฒนา ปรับปรุง ส่งเสริม สนับสนุน การจัดบริการแนะแนวในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด มีความสอดคล้องและตรงตามความต้องการ ความสนใจ ความถนัดของแต่ละบุคคล และสามารถพัฒนาศักยภาพตนเอง และเพื่อ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ที่มีต่องานบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา
2. ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงานบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาความพึงพอใจการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 ด้าน คือ

1. ด้านการจัดบริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล
2. ด้านการจัดบริการสนเทศ
3. ด้านการจัดบริการให้คำปรึกษา
4. ด้านการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล
5. ด้านการจัดบริการติดตามผลและประเมินผล

1.3.2 ขอบเขตด้านประชากรกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ปีการศึกษา 2554 ระดับชั้นละ 20 คน จำนวนทั้งสิ้น 120 คน

1.3.3 ตัวแปรที่ศึกษา

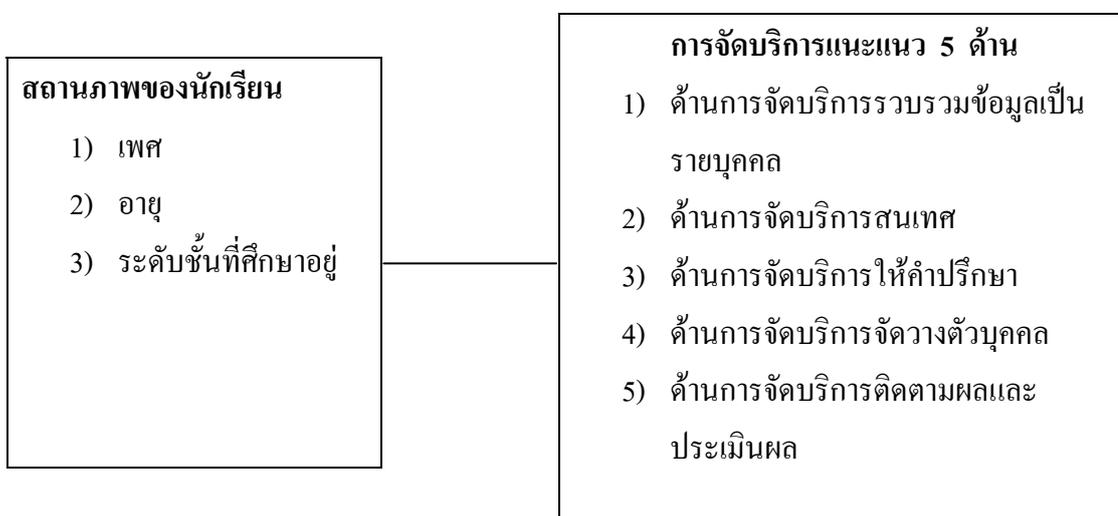
1. สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับชั้นของนักเรียน โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ
2. ความพึงพอใจต่อการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน
 - 1) ด้านการจัดบริการรวบรวมข้อมูลเป็นรายบุคคล
 - 2) ด้านการจัดบริการสนเทศ
 - 3) ด้านการจัดบริการให้คำปรึกษา

- 4) ด้านการจัดบริการจัดวางตัวบุคคล
- 5) ด้านการจัดบริการติดตามผลและประเมินผล

1.4 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ที่มีต่องานบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา ได้แก่

1.5 ตัวแปรที่ศึกษา

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบระดับความพึงพอใจของนักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ ที่มีต่องานบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา
2. เป็นแนวทางในการพิจารณาปรับปรุง และพัฒนาประสิทธิภาพงานบริการแนะแนวและการให้คำปรึกษา แก่นักเรียนโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย สมุทรปราการ

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

กิจกรรมพัฒนานักเรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างเป็นระบบมีกระบวนการจัดด้วยรูปแบบ และวิธีการที่หลากหลายในการพัฒนาผู้เรียนตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจ เพื่อพัฒนาศักยภาพให้แก่ผู้เรียน โดยให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิตโดยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม และอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข

ความพึงพอใจ (gratification) ตามความหมายของพจนานุกรมทางด้านพฤติกรรม ได้ให้ความจำกัดความไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกที่ดี มีความสุข เมื่อคนเราได้รับความสำเร็จตามความมุ่งหมาย (goals) ความต้องการ (need) หรือแรงจูงใจ (motivation) (Wolman, 1973)

การแนะแนว หมายถึง กระบวนการทางการศึกษาที่ช่วยให้ บุคคลรู้จัก และเข้าใจตนเอง และสิ่งแวดล้อม สามารถนำตนเองได้ แก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพ ปฏิบัติตนให้เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม การแนะแนวไม่ใช่การแนะนำ อาจกล่าวได้ว่าการแนะแนวเป็นการช่วยเหลือ ให้เขาสามารถช่วยตนเองได้

การจัดบริการแนะแนว หมายถึง การดำเนินการจัดบริการแนะแนวทั้ง 5 บริการในโรงเรียน ที่ได้ปฏิบัติกันในปัจจุบัน ได้แก่

- 1) การจัดบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล
- 2) การจัดบริการสนเทศ
- 3) การจัดบริการให้คำปรึกษา
- 4) การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล
- 5) การจัดบริการติดตามผลและประเมินผล

การจัดบริการสำรวจนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นบริการที่จำเป็นพื้นฐานในการที่จะให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ถูกต้อง เพราะจะทำให้ได้ทราบปัญหา หรือข้อบกพร่องในตัวนักเรียน เพื่อดำเนินการแก้ไขได้ถูกต้องและนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาเป็นองค์ประกอบในการจัดบริการอื่นๆ ต่อไป งานบริการด้านนี้ได้แก่

- บันทึกประวัตินักเรียนทุกคนไว้ในระบบสารสนเทศ
- บริการข้อมูลแก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- ทดสอบความถนัด ความสนใจของนักเรียน
- สำรวจพฤติกรรมที่มีปัญหาของนักเรียน

การจัดบริการสนเทศ เป็นบริการให้ความรู้แก่นักเรียนในหลายรูปแบบ เพื่อช่วยให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้รู้จักตัดสินใจ และวางแผนอนาคตอย่างฉลาดได้แก่

- การจัดสอนให้ความรู้ต่าง ๆ ในคาบกิจกรรมแนะแนว
- การจัดป้ายนิเทศ
- การจัดทำเอกสารที่เป็นประโยชน์แก่นักเรียน
- การจัดอภิปราย บรรยาย ให้ความรู้ในด้านการศึกษา อาชีพ และการปรับตัวในสังคม
- การจัดวันอาชีพ

- การจัดสัปดาห์แนะแนวทางการศึกษาต่อ
- การจัดฉาย ภาพยนตร์ วีดีโอ สไลด์ที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน
- จัดปฐมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศ

การจัดบริการให้คำปรึกษา เป็นบริการที่นับว่าเป็นหัวใจสำคัญของงานแนะแนว โดยเฉพาะการเรียนการสอนตามหลักสูตรใหม่ และในสภาวะเศรษฐกิจและสังคมยุคปัจจุบัน งานบริการในด้านนี้ คือ

- ให้คำปรึกษานักเรียนที่มีปัญหาส่วนตัว การเรียน และอาชีพ
- ศึกษาและหาทางช่วยให้นักเรียนแก้ปัญหาของตนเองได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- เสนอแนะแนวทางปฏิบัติตน เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ

บริการให้คำปรึกษาจะช่วยผ่อนคลายความเครียดในจิตใจของนักเรียนและผู้ปกครอง โดยอาจารย์แนะแนวมีจรรยาบรรณที่จะ "รักษาความลับของนักเรียน" ฉะนั้นการเข้าไปคุยกับครูแนะแนวจึงเป็นเรื่องที่เด็กฉลาดควรทำ ไม่ควรคิดผิด ๆ ว่า "เฉพาะเด็กที่มีปัญหาเท่านั้นที่จะเข้าห้องแนะแนว" อาจารย์แนะแนวพร้อมที่จะเป็นคู่คิด เป็นที่ปรึกษาทั้งการเลือกวิชาเรียน การศึกษาต่อ การหางานทำหรือปัญหาส่วนตัว งานแนะแนวยินดีช่วยนักเรียนเสมอ

การจัดบริการจัดวางตัวบุคคล เป็นบริการที่จัดขึ้นมาเพื่อกระตุ้นให้กำลังใจนักเรียนแต่ละคน โดยการจัดให้นักเรียนเข้าเรียนหรือเข้าร่วมกิจกรรมที่เหมาะสมตามความสนใจและความถนัด การฝึกทักษะการเรียน ทักษะการทำงาน ทักษะชีวิตและสังคม การจัดทุนการศึกษา เพื่อให้นักเรียนมีประสบการณ์และสามารถพัฒนาตนเองและแก้ไขปัญหาได้ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล

การจัดบริการติดตามผลและติดตามผล เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อศึกษาติดตามผลการให้ความช่วยเหลือที่ทางโรงเรียนจัดขึ้นให้กับนักเรียน ไม่ว่าจะเรียนจะยังอยู่หรือสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ได้มีการพัฒนาหรือมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง เพื่อนำผลมาปรับปรุงพัฒนางานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อให้บริการนักเรียนต่อไป